

Sygn. akt III Cz 934/14

POSTANOWIENIE

Dnia 21 października 2014 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach III Wydział Cywilny Odwoławczy
w następującym składzie :

Przewodniczący - Sędzia SO Krystyna Hadryś

Sędziowie SO Andrzej Dyrda (spr.)

SR(del.) Maryla Majewska - Lewandowska

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w dniu 21 października 2014 r.

sprawy z powództwa (...) Spółdzielni Mieszkaniowej (...) w R.

przeciwko A. Ż. (1)

o zapłatę

na skutek zażalenia powódki

na postanowienie Sądu Rejonowego w Rudzie Śląskiej

z dnia 17 marca 2014 r., sygn. akt I C 3096/13

postanawia :

- 1. sprostować w punkcie 1 zaskarżonego postanowienia oznaczenie strony na rzecz której zasądzono zwrot kosztów zastępstwa procesowego jako „pozwanego”;**
- 2. oddalić zażalenie;**
- 3. zasądzić od powódki na rzecz pozwanego kwotę 150 (sto pięćdziesiąt) złotych z tytułu zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu zażaleniowym.**

SSR(del.) Maryla Majewska - SSO Krystyna Hadryś SSO Andrzej Dyrda

- Lewandowska

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem z dnia 17 marca 2014r. Sąd Rejonowy w Rudzie Śląskiej zasądził od powódki (...) Spółdzielni Mieszkaniowej (...) w R. na rzecz powoda kwotę 3.634 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego uwzględniając regulację prawną z art. 203 §1-3 k.p.c.

Zażalenie na to postanowienie wniosła powódka zarzucając naruszenie przepisów, tj. art. 102 k.p.c. przez jego niezastosowanie w sytuacji, gdy pozwany nie poinformował powódki o zmianie miejsca zamieszkania w 2001r., mimo znacznego upływu czasu od dnia wyprowadzki do dnia wytoczenia powództw, co miało swoje odzwierciedlenie w kartotece mieszkaniowej, czyli jedynym dokumencie posiadanym na ta okoliczność przez powódkę i jednocześnie cofnięciu powództw wobec pozwanego w chwili, gdy tylko powódka powzięła o tym fakcie informację oraz art. 98 k.p.c. poprzez jego zastosowanie, a tym samym uznanie powódki za stronę przegrywającą, w sytuacji, gdy zachodziły

szczególnie uzasadniające okoliczności pozwalające na odstąpienie od obciążania jej kosztami postępowania, bowiem powódka dopiero po otrzymaniu sprzeciwu od pozwanego dowiedziała się o niezamieszkiwaniu przez niego przedmiotowego lokalu, bo pozwany mimo dawnej już wyprowadzki nie czuł się zobowiązany do poinformowania o tym fakcie powódki, stąd walnie przyczynił się do tego, że pozwы zostały skierowane również wobec jego osoby, jako wpisanej do kartoteki mieszkaniowej, która przez pozwanego nie była kwestionowana, a przy tym od razu powódka cofnęła pozwы w całości wobec pozwanego, jak również art. 203 k.p.c. poprzez jego zastosowanie co do zasady, a tym samym obciążenie powódki kosztami zastępstwa procesowego w sytuacji, gdy w niniejszej sprawie zachodziły szczególnie uzasadnione okoliczności pozwalające na odstąpienie od obciążania jej kosztami postępowania, bowiem dopiero po wytoczeniu powództw powódka powzięła informacje o okolicznościach bezpodstawności kierowania ich wobec pozwanego, których obowiązek podania spoczywał na pozwanym jako poprzednim lokatorze zapisanym w kartotece mieszkaniowej,

Na tych podstawach wniosła o zmianę zaskarżonego postanowienia poprzez odstąpienie od obciążania powódki kosztami postępowania i zasądzenie na rzecz powódki od pozwanego kosztów postępowania odwoławczego według norm przepisanych.

W odpowiedzi na zażalenie pozwany wniósł o oddalenia zażalenia w całości oraz zasądzenie od powódki na rzecz pozwanego kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego, wedle norm przepisanych.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. art. 203 § 2 k.p.c., zasadą jest, że w razie cofnięcia pozwu obowiązek zwrotu kosztów procesu na rzecz pozwanego, na jego żądanie, obciąża powoda bez względu na przyczynę cofnięcia. Równocześnie zaznacza się na dopuszczalność odstępstwa od tej zasady w sytuacji, gdy powód wykaże, że wystąpienie z powództwem było niezbędne dla celowego dochodzenia praw lub celowej obrony, z uwzględnieniem okoliczności istniejących w dacie wytoczenia pozwu (porównaj: postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 12 kwietnia 2012 r.; II CZ 208/11; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 24 sierpnia 2011 r. IV CZ 34/11; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 10 lutego 2011 r. IV CZ 111/10).

W niniejszym przypadku taka sytuacja nie zachodziła. Należy zwrócić uwagę, że powódka, jako przedsiębiorca, winna liczyć się z koniecznością odpowiedniego przygotowania do postępowania sądowego. W szczególności należy zwrócić uwagę, iż odpowiedzialność pozwanego, w stosunku do którego powódka cofnęła powództwo, opierała się na art. 688¹ § 1 k.c. Przepis ten stanowi, że za zapłatę czynszu i innych należnych opłat odpowiadają solidarnie z najemcą stale zamieszkujące z nim osoby pełnoletnie, przy czym, zgodnie z § 2 tego przepisu, odpowiedzialność tych osób ogranicza się do wysokości czynszu i innych opłat należnych za okres ich stałego zamieszkiwania. Wobec zatem tego, że pozwany A. Ż. (2) od października 2001r. nie mieszka z rodzicami, należało uznać, że powódka nie przygotowała się odpowiedniego do postępowania, a wytoczenie powództwa przeciwko pozwanemu A. Ż. (1) nastąpiło bez odpowiedniego rozeznania.

Z tych też względów zastosowanie regulacji prawnej z art. 98 § 1 k.p.c. stanowiącej, że strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony (koszty procesu) było zasadne.

Odnosząc się do zarzutów podniesionych w zażaleniu, a dotyczących zastosowania art. 102 k.p.c., należy zważyć co następuje.

Stosownie do art. 102 k.p.c. w wypadkach szczególnie uzasadnionych sąd może zasądzić od strony przegrywającej tylko część kosztów albo nie obciążać jej w ogóle kosztami. Wskazana regulacja prawna, jako przepis szczególny do wskazanego powyżej art. 98 k.p.c., winna być stosowana w wyjątkowych sytuacjach, na co zresztą wskazuje redakcja art. 102 k.p.c. Ocena, czy takie przesłanki wystąpiły powinna być zawsze dokonywana w całokształcie okoliczności,

które uzasadniałyby odstępstwo od podstawowych zasad decydujących o rozstrzygnięciu w przedmiocie kosztów procesu (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 14 stycznia 1974 r., II CZ 223/73).

W doktrynie i orzecznictwie, jako okoliczność uzasadniająca zastosowanie art. 102 k.p.c., wskazuje się związane z samym przebiegiem postępowania, ale również dotyczące stanu majątkowego i sytuacji życiowej strony. Niemniej jednak, trudna sytuacja ekonomiczna strony przegrywającej, nawet tak niekorzystna, że strona bez uszczerbku dla utrzymania własnego i członków rodziny nie byłaby w stanie ponieść kosztów, nie stanowi samodzielnej podstawy zwolnienia - na podstawie art. 102 k.p.c.- od obowiązku zwrotu kosztów przeciwnikowi, chyba że na rzecz tej strony przemawiają dalsze szczególne okoliczności, które same mogłyby być niewystarczające, lecz łącznie z trudną sytuacją ekonomiczną wyczerpują znamiona wypadku szczególnie uzasadnionego (wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 10 sierpnia 2012r., I ACa 316/12; postanowienie Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 28 sierpnia 2012r., I ACz 1178/12; postanowienie Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 29 czerwca 2012r., I ACz 961/12). Ocena tych okoliczności następuje z uwzględnieniem zasad współżycia społecznego.

Nadto, należy zwrócić uwagę, że przepis ten powinien być stosowany w sytuacjach wyjątkowych, a jego zastosowanie winno być ograniczone jedynie do przypadków, gdy w okolicznościach danej sprawy obciążenie strony przegrywającej pełnymi kosztami procesu przeciwnika byłoby oczywiście niezgodne z zasadami słuszności (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 3 grudnia 2010 r. I CZ 120/10).

W niniejszym przypadku takie okoliczności nie zachodziły, co wskazano już powyżej. Uznać zatem należało, że okoliczność ta uniemożliwiała zastosowanie w niniejszym przypadku art. 102 k.p.c., a w konsekwencji należało uznać powódkę jako stronę przegrywającą i obciążenie jej obowiązkiem poniesienia kosztów procesu zgodnie z art. 98 § 1 k.p.c.

Wysokość i zakres tych kosztów, w przypadku strony reprezentowanej przez adwokata, reguluje art. 98 § 3 k.p.c. Zgodnie z nim, do niezbędnych kosztów procesu strony reprezentowanej przez adwokata (radcę prawnego) zalicza się wynagrodzenie, jednak nie wyższe niż stawki opłat określone w odrębnych przepisach i wydatki jednego adwokata (radcy prawnego), koszty sądowe oraz koszty nakazanego przez sąd osobistego stawiennictwa strony.

Koszty te, po stronie pozwanego, kształtowały się następująco: opłata za czynności radcy prawnego w kwocie 2.400 zł (w sprawie o sygn. I C 3278/13) ustalona na podstawie § 4 ust. 1 i § 6 pkt 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (tekst jednolity: Dz.U. z 2013r. poz. 490) oraz opłata oraz opłata skarbową od pełnomocnictwa ustalona zgodnie z art. 1 ust. 2 w związku z art. 4 ustawy z dnia 16 listopada 2006r. o opłacie skarbowej (Dz. U. z 2006r. Nr 225 poz. 1635 z późniejszymi zmianami) w kwocie 17 zł, gdyż, jak stwierdził Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 17 czerwca 2011r. (II UZ 15/11), uiszczenie opłaty skarbowej od dokumentu stwierdzającego ustanowienie pełnomocnika jest poniesieniem wydatku, który z obiektywnego punktu widzenia jest konieczny do realizacji praw strony w postępowaniu sądowym.

Uwzględniając powyższe, koszty procesu pełnomocnika, do których powódka była zobowiązana zwrócić wyniosły łącznie 3.634 zł.

Z tych względów, Sąd Okręgowy orzekł jak w sentencji, po myśli art. 385 k.p.c. w związku z art. 397 § 2 k.p.c., a o kosztach postępowania zażaleniowego po myśli art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w związku z art. 391 § 1 k.p.c. i art. 397 § 2 k.p.c. Zaskarżone orzeczenie sprostowano w oparciu o art. 350 § 1 i 3 k.p.c.

SSR (del.) Maryla Majewska – Lewandowska SSO Krystyna Hadryś SSO Andrzej Dyrda